

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 15P/43/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622201357
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6622201357.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou A. B. C. D. o veci starostlivosti o maloleté deti: E. F., narodený XX.XX.XXXX a E. F., narodený XX.XX.XXXX, obaja bytom ako matka, zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: otec G. F., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX a matka I. F., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XX, K., zastúpená: Kováč / Krpčiarová & partners – advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom M. Bela 2, 984 03 Lučenec, o výžive maloletých - zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/35/2017-148 zo dňa 10.11.2017, právoplatný a vykonateľný dňa 20.12.2017 v časti o úprave vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti E. F. a E. F. tak, že otcovi G. F., narodenému XX.XX.XXXX s a z v y š u j e vyživovacia povinnosť na maloleté dieťa E. F., narodeného XX.XX.XXXX zo sumy 100,- Eur mesačne na sumu 200,- Eur mesačne a na maloletého E. F., narodeného XX.XX.XXXX zo sumy 90,- Eur mesačne na sumu 120,- Eur mesačne, počnúc mesiacom jún 2022; takto určené výživné je splatné k rukám matky I. F., narodenej XX.XX.XXXX vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred.

II. Zameškané výživné za mesiace júl 2022 až september 2023 na maloletého E. F. vo výške 1.500,- Eur súd p o v o ľ u j e otcovi G. F. splatiť v splátkach po 60,- Eur mesačne a na maloletého E. F. vo výške 150,- Eur v splátkach po 10,- Eur mesačne spolu s bežným výživným na každé dieťa zvlášť až do jeho úplného vyrovnania pod následkom straty výhody mesačných splátok počnúc splatnosťou výživného za mesiac október 2023.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov prvostupňového odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka v podanom návrhu zo dňa 08.04.2022 žiadala zvýšiť výživné na maloleté deti, nakoľko od poslednej úpravy výživného, ktoré bolo upravené rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/35/2017-148 zo dňa 10.11.2017, právoplatný a vykonateľný 20.12.2017 (ďalej len „rozsudok“) došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí, a to vo forme zvýšenia nákladov na ich výchovu a starostlivosť.

2. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 15P/43/2022-414 zo dňa 05.09.2022, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/35/2017-148 zo dňa 10.11.2017, právoplatný a vykonateľný 20.12.2017 v časti o úprave vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti E. F. a E. F. tak, že otcovi G. F., sa zvýšila vyživovacia povinnosť na maloleté dieťa E. F. zo sumy 100,- Eur mesačne, na sumu 200,- Eur mesačne a na maloletého E. F. zo sumy 90,- Eur mesačne na sumu 120,- Eur mesačne, počnúc mesiacom apríl 2022, so splatnosťou výživného k rukám matky I. F. vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred. Zameškané výživné za mesiace apríl až september 2022 na maloletého E. F. vo výške

600,- Eur a na maloletého E. F. vo výške 60,- Eur súd povolil otcovi G. F. splatiť v splátkach po 50,- Eur mesačne na maloletého E. a po 5,- Eur na maloletého E. mesačne spolu s bežným výživným až do jeho úplného vyrovnania pod následkom straty výhody mesačných splátok počnúc splatnosťou výživného na maloleté deti za mesiac október 2022. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

3. Proti predmetnému rozsudku podal otec maloletých detí odvolanie, v ktorom uviedol, že súd vychádzal pri hodnotení dôkazov len z tvrdení matky a ňou predložených listinných dôkazov, ktoré súd nemohol vyhodnotiť ako relevantné. Otec v konaní pred súdom prvej inštancie namietal čestné vyhlásenie I. J., ktorému sa platí za doučovanie anglického jazyka suma 80,-Eur mesačne. Uvedené čestné prehlásenie neobsahuje minimálne overený podpis uvedenej osoby, nie je zrejmé koľko hodín a od kedy maloletého doučuje. Matka maloletého zároveň nepredložila žiaden dôkaz ohľadne zabezpečenia diétného plánu staršieho syna v L., tohto matka nemá pod kontrolou a na jeho stravovací režim má dohliadať tréner M. J. N.. Toto tvrdenie matky nie je ničím podložené. Otec zároveň namietal, že matka nepredložila listinný dôkaz o liekoch, ktoré maloleté deti užívajú. Zároveň namietal výdavky spojené s domácnosťou, kúpou dreva, úhradou za elektrickú energiu, internet a koncesionárske poplatky; podľa otca je otázne, či tieto poplatky platí matka sama, prečo ich uhradza, keď v rodinnom dome žijú aj ďalšie osoby. Nie je ani zrejmé, či na poplatku za komunálny odpad a daň z nehnuteľnosti sa podieľajú aj ďalšie osoby primeranou sumou.

Otec maloletých detí zároveň namietal, že výška zvýšeného výživného je neprimeraná jeho zárobkovým pomerom. Primerané jeho príjmu 491,-Eur mesačne by bolo výživné na staršieho syna v sume 120,-Eur a na mladšieho syna v sume 110,-Eur. Poukázal na ním tvrdené a preukazované mesačné výdavky a ustálil, že pri zvýšenom výživnom je zrejmé, že si bude musieť finančné prostriedky požičiavať. Uviedol, že svoj zdravotný stav pred súdom prvej inštancie riadne zdokladoval, najmä správou z 15.03.2021, z ktorej vyplýva spôsobilosť na výkon posudzovanej práce s dočasným obmedzením, a to fyzickej záťažou nad 4 hodiny denne. Namietol tiež spôsob, resp. vyčíslenie dlhu na výživnom.

Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. V podanom vyjadrení len popisala stručne obsah napadnutého rozhodnutia okresného súdu a obsah podaného odvolania a tvrdila, že odvolanie otca je nejasné, nie je zrejmé, čo mieni svojim tvrdením preukázať, nekonkretizoval v čom súd prvej inštancie pochybil, zo strany otca pri uvedení odvolacích dôvodov ide len o opis právneho predpisu bez uvedenia, v čom došlo k jeho porušeniu. Okresný súd sa pritom pri stanovení výšky výživného vysporiadal so všetkými námietkami otca prednesenými na pojednávaní, podrobne sa zaoberal aj návrhom matky a rovnako plne jej návrhu nevyhovet. Matka sa vyjadrila, že výživné na maloleté deti plne zodpovedá potrebám maloletých a možnostiam otca. Súd prihliadal predovšetkým na zvýšené potreby maloletých detí, infláciu vyjadrujúcu kúpnu silu, ako aj na možnosti otca, predovšetkým spočívajúce v rôznych zahraničných dovolenkách.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení zotrval na svojej dovtedajšej argumentácii, s prihliadnutím na záujem maloletých detí navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť, a to aj pokiaľ ide o zvýšené výživné a zameškané výživné, nakoľko toto je primerané veku a odôvodneným potrebám maloletých detí.

4. Odvolací súd uznesením č. k. 11CoP/48/2022-491 zo dňa 25.01.2023 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu je zrejmé, že súd prvej inštancie správne skúmal, či došlo k zmene pomerov na strane osôb oprávnených z vyživovacej povinnosti (maloleté deti), osoby povinnej z vyživovacej povinnosti (otec); rovnako skúmal prípadnú zmenu pomerov na strane matky, ktorej sú maloleté deti zverená do osobnej starostlivosti. Po vykonanom dokazovaní súd správne konštatoval zmenu pomerov predovšetkým na strane maloletých detí. U maloletých detí bez akýchkoľvek pochybností došlo k zmene pomerov; maloletí sú o 5 rokov starší, s čím súvisí ich nástup na vyšší stupeň vzdelávania, s ktorou skutočnosťou aktuálna rozhodovania prax spája záver o zmene pomerov. Už odstup času odôvodňuje záver o podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, s vyšším vekom maloletých sú nepochybne spojené vyššie náklady súvisiace nielen so zabezpečením jej základných potrieb (strava, bývanie, ošatenie), ale aj s plnením školskej dochádzky a prípadnými voľnočasovými aktivitami. Závery súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o odôvodnené potreby osôb oprávnených z vyživovacej povinnosti, považuje odvolací súd za v plnom rozsahu správne. Matka maloletých detí v podstatnej časti odôvodnených výdavkov tieto preukázala; súd prvej inštancie sa s argumentáciou otca (okrem iného uvedenou aj v odvolaní) vo vzťahu k jednotlivým položkám dôsledne zaoberal a uviedol, z akých dôvodov argumentáciu otca považoval za nesprávnu. So závermi súdu prvej inštancie, pokiaľ

ide o odôvodnené potreby maloletých detí, sa odvolací súd (s menšími výhradami) stotožnil a odvolaciu argumentáciu otca v tomto smere nepovažoval za dôvodnú.

Odvolací súd sa však nestotožnil so závermi súdu prvej inštancie o možnosti, schopnosti a majetkových pomeroch otca a považoval ich za predčasné. Súd prvej inštancie mal za preukázané zvýšenie mesačného príjmu otca zo sumy 140,-Eur na sumu 491,-Eur a zároveň nemal za preukázané navýšenie mesačných výdavkov. K uvedenému odvolací súd zdôraznil, že už doposiaľ určené výživné (190,-Eur mesačne na obe maloleté deti spolu) výrazne prevyšovalo predchádzajúci mesačný príjem otca (140,-Eur). Zároveň súd prvej inštancie akceptoval všetky základné výdavky otca (poplatok za telefón 35,-Eur; úhrada poisťného 41,80 Eur; strava 100,-Eur; výdavky na lieky 10,-Eur; výdavky na oblečenie 50,-Eur; cestovné 60,-Eur), predstavujúce mesačný výdavok cca 296,-Eur, čo spolu s priznaným výživným 320,-Eur (200-120) predstavuje sumu 616,-Eur mesačne. Takýto príjem otec maloletých detí preukázaný v konaní pred súdom prvej inštancie nemá; priznané výživné dosahuje 65% z preukázaného mesačného príjmu otca. Odvolací súd zdôraznil, že súd pri určení výživného rovnako prihliada aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods.1 veta za bodkočiarkou zákona č. 36/2005 Z.z.). V konaní pred súdom prvej inštancie tak ostala nezodpovedaná otázka z akých prostriedkov v minulosti otec maloletých detí uhrádzal výživné vo vyššej výške, ako bol jeho mesačný príjem; otec maloletých detí uviedol, že na plnenie vyživovacej povinnosti si musel požičiavať.

Podľa názoru odvolacieho súdu mal súd prvej inštancie po zistení rozporu medzi preukazovaným príjmom otca zisťovať jeho potenciálne príjmy (povinnosťou súdu v konaní podľa ustanovení Civilného mimosporového poriadku je zistiť skutočný stav vecí); návrhmi účastníkov v tomto smere nebol viazaný. Súd pri rozhodovaní o výške výživného posudzuje všetky kritériá vyplývajúce zo Zákona o rodine, vrátane kritéria na strane osoby povinnej, a to skúmania možností, schopností a majetkových pomeroch; súd skúma aj to, či u otca maloletých detí existuje objektívna možnosť dosahovať čo najvyšší príjem vlastným pričinením a aj dôvody, pre ktoré povinný rodič dostačujúci príjem nedosahuje. Otec maloletých detí síce predložil lekársky posudok o zdravotnej spôsobilosti na prácu; uvedený posudok je však pre rozhodovanie o výške výživného nedostatočný, nakoľko z neho vyplýva, že je spôsobilý na výkon posudzovania práce s dočasným obmedzením fyzickej záťaže nad 4hod./denne a vykonávanie práce v noci. Z uvedeného posudku nevyplýva nič, čo sa týka záveru o vykonávaní prác s fyzickou záťažou nespojených a ani o intenzite fyzickej záťaže, ktorá je dočasne obmedzená.

Súd prvej inštancie majetkové pomery otca nezistil, aj keď z tvrdení matky vyplývalo, že otec kúpil svojej súčasnej partnerke motorku (vyjadrenie maloletého E. pred kolíznym opatrovníkom), resp. absolvovanie rôznych zahraničných dovolení otcom (vyjadrenie matky k odvolaniu s tým, že v spise sa dôkazy o tom nenachádzajú); uvedené konštatovania matky nemali vplyv na rozhodnutie okresného súdu a súd prvej inštancie takéto tvrdenia vo vzťahu k výške vyživovacej povinnosti nezistil. Vykonanie dokazovania aj na tieto tvrdenia má vplyv na posúdenie životnej úrovne otca; maloleté deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojho rodiča (§ 62 ods.2 druhá veta zákona č.36/2005 Z.z.). K uvedenému odvolací súd dodal, že maloleté deti majú aj povinnosť sa na životnej úrovni svojho rodiča podieľať, a to v prípade, že životná úroveň povinného rodiča nedokáže zabezpečiť všetky potreby maloletých detí, ktoré by inak boli odôvodnené.

Bez odpovede na otázky súvisiace so všetkými kritériami pre určenie výživného vrátane možností, schopností a majetkových pomeroch povinného otca, skúmania potenciality jeho príjmov a jeho životnej úrovne pre odvolací súd vyplynulo, že určená výška výživného bude pre otca neprimeraným rizikom. Dokazovanie v tomto smere ale súd prvej inštancie nevykonal a vec nesprávne právne posúdil, keď mal za to, že pre určenie výživného v matkou požadovanej a súdom určenej výške postačuje konštatovanie o zmene pomeroch na strane otca a dosahovaní trojnásobného príjmu otcom v porovnaní s poslednou úpravou výživného.

Preto odvolací súd po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie uložil prvostupňovému súdu doplniť dokazovanie ohľadne možností, schopností a majetkových pomeroch otca, prípadnej potenciality jeho príjmov a jeho súčasnej životnej úrovne; preverí prekážku na strane otca, ktorá má spočívať v nemožnosti výkonu práce vo fyzickej záťaži viac ako 4 hodiny denne; či je v schopnostiach otca zamestnať sa u iného zamestnávateľa a dosahovať tak príjem, z ktorého by mohol plniť vyživovaciu povinnosť zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletých detí. Po doplnení dokazovania súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne a rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby zodpovedalo kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods.2 Civilného sporového poriadku.

5. V súlade s pokynmi odvolacieho súdu, súd prvej inštancie doplnil dokazovanie o zisťovanie majetkových pomeroch otca, a to žiadosťami o súčinnosť adresovanými:

- Geodetickému a kartografickému ústavu Bratislava, či je otec maloletých detí vlastníkom nehnuteľností v SR
- Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru, oddelenie dopravnej inšpekcie v Lučenci, či je otec maloletých detí vlastníkom (držiteľom) motorového vozidla,
- zamestnávateľovi otca KOMPLETNÁ ZDRAVOTNÁ SLUŽBA s.r.o., Budmeroce 1030, 90086 Budmerice o poskytnutie súčinnosti, aby vykázal brutto, netto mzdu z zamestnanca G. F., narodeného XX.XX.XXXX za mesiace september 2022 - apríl 2023 za každý mesiac zvlášť a vyjadril sa k tej skutočnosti, aký bude dosahovať pravdepodobný príjem pri dobrej pracovnej disciplíne, pokiaľ zostane v pracovnoprávnom vzťahu so zamestnávateľom a či je možné zaradiť zamestnanca G. F., narodeného XX.XX.XXXX na výkon práce, ktorá nie je spojená s fyzickou záťažou, t. j. na výkon takého druhu práce, na ktorú sa nevzťahuje obmedzenie podľa lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na prácu
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, Oddelenie sprostredkovania práce o poskytnutie informácie, či sa v databáze voľných pracovných miest v rámci celého územia Slovenskej republiky nachádza ponuka práce pre občana SR so základným vzdelaním.

6. Na základe uvedených žiadostí súd zistil, že otec maloletých detí G. F. nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti (viď odpoveď č. I. 688-689), nie je vlastníkom ani držiteľom žiadneho motorového vozidla (odpoveď č. I. 529-530).

Zamestnávateľ otca doručil súdu odpoveď (č. I. 725), v ktorej súdu poskytol výšku mzdy za zamestnanca G. F. v období od 09/2022 do 04/2023, ktorý vykonáva svoju prácu u zamestnávateľa ako dohodár. Jeho mzda v uvedenom období bola 210,44 Eur netto. Komplexná zdravotná služba s.r.o. je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a má 3 ambulancie a firemné priestory, p. G. F. ako dohodár kontroluje a udrží technický stav ambulancií, vyplní chýbajúci materiál (papier, toner, dezinfekcie, ..), inú prácu zamestnávateľ nevie zamestnancovi poskytnúť, lebo nemá zdravotné vzdelanie. Pri dobrej pracovnej disciplíne by dostal ročnú jednorazovú odmenu vo výške max. jedného platu.

7. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec poskytol súdu zoznam voľných pracovných miest na území Slovenskej republiky s požadovaným vzdelaním základné (č. I. 533-686), z ktorých súd vybral tie pracovné miesta, ktoré by spĺňali zdravotné obmedzenia otca maloletých detí a pri týchto pracovných pozíciách oslovil zamestnávateľov s dopytom, aby súdu oznámili, či pracovné miesto zaradené do zoznamu voľných pracovných miest (s uvedením konkrétneho pracovného miesta) je vhodné pre muža vo veku okolo 40 rokov, ktorý má zdravotné obmedzenia, a to obmedzenie výkonu práce s fyzickou záťažou nad 4 hodiny denne a zákaz nočnej práce, t. j. či výkon práce je / nie je spojený s fyzickou záťažou a aký predpokladaný príjem by mohol na danej pracovnej pozícii zamestnanec dosiahnuť (brutto) a či je možné vykonávať prácu stálo v 2-zmennej prevádzke.

Od zamestnávateľa Zdravotná doprava Púchov, spol. s.r.o. bolo zistené, že pracovná pozícia – zdravotnícky asistent bez špecializácie by mohla byť vhodná pre muža okolo 40 rokov veku, ktorý má zdravotné obmedzenia, a to obmedzenie výkonu práce s fyzickou záťažou nad 4 hodiny denne s tým, že zamestnanec by bol zamestnaný v ambulancii typu b, t.j. išlo by o vodiča, ktorý by chodieval pre pacientov na diaľkový presun z miesta A na miesto B s tým, že by viedol motorové vozidlo aj viac ako 4 hodiny denne, avšak okrem šoférovania by inú fyzickú záťaž nevykonával. Predpokladaný príjem by mohol na danej pozícii dosiahnuť 816,- Eur brutto a prácu by bolo možné vykonávať v 2-zmennej prevádzke, avšak to už podľa dohody, buď by išlo rannú zmenu alebo poobednú (viď úradný záznam č. I. 721).

8. Súd opätovne vyzval otca maloletých detí na predloženie listinných dôkazov na preukázanie jeho mesačného príjmu a rozpis mesačných výdavkov. Otec doručil súdu dňa 24.07.2023 vyjadrenie spolu s listinnými dôkazmi, z ktorých je zrejmé, že príjem otca u zamestnávateľa Komplexná zdravotná služba, s.r.o. v mesiaci júl 2022 bol 491,02 Eur netto a od mesiaca august 2022 do júna 2023 klesol na sumu 210,-Eur netto mesačne. V období od septembra 2022 do decembra 2022 otec maloletých detí pracoval u zamestnávateľa DAYRA s.r.o., kde dosahoval priemerný mesačný príjem 237,69 Eur netto (listinné dôkazy č. I. 743-756).

Svoje mesačné výdavky (okrem výživného na maloleté deti) otec vyčíslil v sume 220,-Eur a pozostávajú z mesačných výdavkov na stravu 100,-Eur, lieky 7,-Eur (viď. pokladničný doklad č. I. 765), poisťka 28,20 Eur (viď č. I. 763), platby za telefón – paušál vo výške cca 34,- Eur (viď. faktúry č.I.757-762), oblečenie 50,-Eur. Otec tiež predložil potvrdenie o úhrade sumy 553,-Eur v prospech účtu Autoškoly, kde syn E. F. absolvoval kurz autoškoly (viď č. I. 765).

9. Matka na základe výzvy súdu predložila potvrdenie o svojom príjme (v priemere 885,-Eur mesačne) ako aj aktuálnu výšku výdavkov na vedenie domácnosti a výdavkov súvisiacich na zabezpečenie potrieb maloletých detí.

Medzi výdavky súvisiace s vedením domácnosti matka zahrnula ročné výdavky: poisťka na dom 187,68 Eur (listinný dôkaz č. I. 789), drevo na zimu 709,80 Eur (č. I. 790, 791, 859), poplatok za komunálny odpad 60,02 Eur, daň z nehnuteľnosti 55,78 Eur (listinné dôkazy č.I. 792 z opaku – 796).

Mesačné výdavky na vedenie domácnosti: inkaso rodičom 150,-Eur (č. I. 780), internet v dome 27,97 Eur (č.I. 782-784), splátka práčky 39,-Eur (č. I. 788), digi TV 13,60 Eur (č. I. 787), telefón 33,-Eur (č. I. 788), cestovné 65,60 Eur (č. I. 779), strava – nákup potravín 400,-Eur.

Do rozpisu výdavkov matka zahrnula aj jednorazové výdavky, a to nákup kotla v celkovej výške 1559,22 Eur, na úhrade ktorej sumy sa podieľala vo výške 779,60 Eur, nákup postele pre maloletého E. v sume 618,40 Eur, nákup písacieho stola v sume 109,-Eur, úhrada poplatku za kurz autoškoly pre maloletého E. v sume 600,-Eur.

V rozpise výdavkov súvisiacich na zabezpečenie potrieb maloletých detí matka zahrnula medzi mesačné výdavky na maloletého E. nasledovné výdavky: telefón 18,-Eur (č. I. 816), poisťku 12,69 Eur (č.I. 828), poplatok vo fitnesscentre 20,-Eur, výdavky za strihanie vlasov 14,70 Eur (č. I. 815), cestovné 39,36 Eur (č. I. 779), vreckové 20,-Eur (č. I. 804), drogériu 20,-Eur, lieky 30,-Eur. Ako jednorazový výdavok matka uviedla poplatok v škole v sume 160,-Eur (č.I. 807-809).

Medzi výdavky na maloletého E. matka zahrnula: poisťku 11,15 Eur (č. I. 805), telefón 7,-Eur (č. I. 806), internet 15,-Eur (č.I. 833), poisťku športovú 24,01 Eur, výdavky na strihanie vlasov 15,-Eur, drogériu 25,-Eur, cestovné 81,40 Eur (č. I. 829—830), internát 35,-Eur, stravu 98,60 Eur (č.I. 825), benzín 60,-Eur, vreckové 280,-Eur.

10. Na základe žiadosti súdu kolízny opatrovník opätovne prešetril osobné a majetkové pomery v domácnosti maloletých detí, o výsledku ktorého predložil súdu dňa 25.07.2023 správu. Podľa predloženej správy sociálne šetrenie v domácnosti matky maloletých detí bolo vykonané dňa 13.07.2023. Pani F. býva rodinnom dome, ktorého je aj vlastníkom. Prízemie rodinného domu obývajú rodičia menovanej otec O. E., narodený XX.XX.XXX, poberateľ starobného dôchodku a matka I. E., narodená XX.XX.XXXX, poberateľka starobného dôchodku. Prvé poschodie rodinného domu obýva pani F. spolu so svojimi maloletými deťmi E. F., narodeným XX.XX.XXXX, ktorý bude od septembra študentom 3. ročníka SOŠ – techniky a služieb v L. a E. F., narodeným XX.XX.XXXX, ktorý je žiakom 8. ročníka ZŠ v B.. Na poschodí domu má menovaná kompletne zariadený 4 –izbový byt, kde je zariadená kuchyňa, obývací izba, spálňa a detská izba, ktorú obýva maloletý E.. Na druhom poschodí rodinného domu je zariadená ďalšia detská izba, ktorú obýva mal. E. a ešte ďalšie dve izby, ktoré nie sú obývané. Maloleté deti majú v izbách dostatok priestoru na domácu prípravu na štúdium, ale aj voľnočasové aktivity. Celý rodinný dom je zariadený moderným nábytkom. V čase sociálneho šetrenia bola hygiena v domácnosti na veľmi dobrej úrovni. Vykurovanie rodinného domu je zabezpečené prostredníctvom pevného paliva. Pani F. prispieva rodičom na domácnosť sumou 150,00 Eur mesačne.

Pani F. sa pri pohovore vyjadrila, že stále trvá na zvýšení výživného tak ako uviedla v návrhu a takisto trvá aj na doterajších vyjadreniach. Maloletý E. navštevuje strednú školu a tým má zvýšené výdavky, hlavne na cestovné, internát a ďalšie výdavky spojené so športom, ktorému sa aktívne venuje. Pani F. uviedla, že otec si vyživovaciu povinnosť plní, prispieva sumou 210,00 Eur. Takisto prispel aj na vodičský preukaz, ktorý si robí maloletý E. sumou cca 500,00 Eur. Maloletý E. má psychické problémy, ktoré má riadne diagnostikované, nemá rád zmenu, veľmi ho rozptyľuje. Maloletý má diagnostikovanú aj dyslexiu, poruchu pozornosti zmiešanú s úzkosťami a depresívne poruchy.

V ten istý deň 13.07.2023 bol vykonaný pohovor s maloletým E. F. v súlade s článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa § 43 ods.1 zákona o rodine, bez prítomnosti matky a za prítomnosti kolízneho opatrovníka. Maloletý bol primerane veku a rozumovým schopnostiam oboznámený s prebiehajúcim konaním na OS v Lučenci.

Maloletý E. uviedol, že od septembra nastupuje do 8. ročníka ZŠ v B.. S otcom sa nestretáva, naposledy ho videl približne pred dvomi rokmi. V minulosti chodieval k otcovi domov do P., kde otec býval v prenajatom dome. Mal vedomosť o tom, že ide stavať rodinný dom, pretože mu to otec, keď k nemu chodieval sám povedal. Možno ho už má aj postavený. Na otca je stále nahneváný, pretože sa o neho vôbec nezaujíma, nijako ho nekontaktuje ani finančne nepodporuje. Maloletý sa vo voľnom čase venuje práci s drevom, v budúcnosti by chcel navštevovať školu s týmto zameraním.

Dňa 17.07.2023 sa na tunajší dostavila pani I. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX spolu s maloletým E. F., narodeným XX.XX.XXXX bytom ako matka ohľadom nadchádzajúceho súdneho pojednávania vo veci zvýšenia výživného. Úrad v súlade s § 93 ods. 10 zákona č. 305/2005 Z.z. o SPODaSK a v súlade

s článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa § 43 ods.1 zákona o rodine, na základe ktorých má maloleté dieťa právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, vykonal pohovor s mal. E..

Maloletý E. v rozhovore uviedol, že od septembra nastupuje do 3. ročníka SOŠ techniky a služieb v L.. Počas školského roka býva na internáte. Momentálne teraz cez prázdniny je tiež v L., pretože má pravidelné tréningy, venuje sa aktívne boxu, reprezentuje Slovenskú republiku. Domov chodí každý víkend. S otcom nie je v žiadnom kontakte, naposledy ho videl približne pred rokom, ale nekomunikovali spolu. Otec nemá snahu sa s ním skontaktovať, vôbec ho ani nezaujíma jeho štúdium. Otec nijako na neho neprispieva okrem určeného výživného aj keď vie, že má zvýšené náklady čo sa týka boxu. Maloletý uviedol, že otec býva v P., býva tam v dome, vie to od brata a matky, keďže brat tam aj bol. So starými rodičmi z otcovej strany nie je v žiadnom kontakte a ani sa neplánuje s nimi stretnúť, nemá s nimi žiadny vzťah. S otcom sa takisto nechce stretnúť, na otca je nahneváný, hlavne kvôli mame, veľmi jej ublížil. Tohto času si robí vodičský preukaz,

31.07.2023 má skúšky. Na vodičský preukaz mu prispel aj otec, ale najprv nechcel bolo to až po dlhom naliehaní mamy.

Úrad sa k závere správy doporučil na základe vyššie uvedených skutočností návrhu matky na zvýšenie výživného vyhovieť, nakoľko je to v plnom záujme maloletých detí.

11. Súd nariadil pojednávanie na 13.09.2023, pojednávania sa osobne zúčastnili všetci účastníci konania.

12. Súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov konania, prečítaním uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11CoP/48/2022-491 zo dňa 25.01.2023, odpovede OR PZ Lučenec, ODI zo dňa 04.05.2023 č. l. 529, zoznamu voľných pracovných miest na území Slovenskej republiky s požadovaným vzdelaním základné č. l. 533-686, úradného záznamu č. l. 721, odpovede Geodetický a kartografický ústav č. l. 688-689, potvrdenia o príjme otca, odpovede zamestnávateľa otca na výzvu súdu č.l. 725, potvrdenia o príjme matky č.l.739, rozpisu mesačných výdavkov otca spolu s listinnými dôkazmi preukazujúcimi výšku príjmu otca a jeho mesačné výdavky č.l. 742-765, správy ÚPSVaR Lučenec č.l. 768-769, rozpisu mesačných výdavkov matky na vedenie domácnosti a výdavkov na maloleté deti spolu s listinnými dôkazmi č.l. 773-848, rozsudku tunajšieho súdu č.k. 9P/35/2017-148 zo dňa 10.11.2017, právoplatného a vykonateľného dňa 20.12.2017.

13. Matka na pojednávaní trvala na podanom návrhu v celom rozsahu, žiadala rozhodnúť v zmysle pôvodného rozsudku, nemala voči nemu výhrady, nakoľko mala za to, že súd spravodlivo a poctivo zistil výdavky aj príjmy matky, ako aj výdavky a príjmy otca. Pokiaľ ide o rozpor v príjmoch a výdavkoch otca (na ktorý poukázal aj krajský súd v rozhodnutí), uviedla, že je otázne, ako otec tento rozdiel výdavkov uhrádza. Preto matka dospela k záveru, že údaje, ktoré predložil otec, sú nekompletné a tým aj nedôveryhodné, nakoľko musí mať iný zdroj príjem. Poukázala pri tom aj na to, že otec pracuje v pátracom tíme, čím poukazovala na jeho zdravotný stav, nakoľko ľudia, ktorí sa venujú takejto činnosti, musia byť zdraví. Preto matka spochybnila lekárske potvrdenie, ktoré nepreukazuje zníženú pracovnú schopnosť otca. Matka predložila súdu fotografie z internetu, kde sa otec detí zúčastňuje takejto činnosti. Ďalej matka predložila fotografie zadovážené z internetu, a to fotografie z dovoleniek otca – lyžovačka v J., v lete v J., dovolenka v A.. Preto mala matka za to, že otec nepredkladá súdu pravdivé údaje. Preto žiadala, aby súd rozhodol vo veci podľa pôvodného rozhodnutia, a teda v zmysle § 62 a nasl. zákona o rodine uznal výživné vo výške 200,- Eur a 120,- Eur, pre maloleté deti.

14. Otec na pojednávaní k vyjadreniu matky uviedol, že dobrovoľná pátracia činnosť je dobrovoľná činnosť, za ktorú sa neplatí, teda z nej nemá žiadny príjem. K fotkám z dovolenky otec potvrdil, že bol na dovolenke, ale neplatil ju. Ide o staré dovolenky, ktoré sa uskutočnili pred dvoma až tromi rokmi. Opätovne otec namietal deklarované výdavky matky, nakoľko mal za to, že sú tam určité nejasnosti, nie je zrejmé, odkiaľ matka mala peniaze na kúpu dreva, tiež bola predložená platba za kotol, ale nie je zrejmé, odkiaľ matka zobrala peniaze na platbu za kotol. Tak isto aj pri rôznych ďalších poplatkoch sú mnohé nejasnosti. Namietol ďalšie položky tvrdené matkou, ako požičané peniaze na autoškolu od Q. H., vreckové pre E. vo výške 280,- Eur, ktoré má byť platené synovi v hotovosti, ale chýba výber tejto sumy z účtu. Ďalej za mesiac matka posla E. 140 až 180,- Eur na účet, otec nerozumel dôvodnosti tohto výdavku.

Otec predložil na pojednávaní rodný list maloletého L. F., narodeného XX.XX.XXXX, z ktorého rodného listu je zrejmé, že otcom maloletého dieťaťa je G. F. - otec maloletých detí má vyživovaciu povinnosť k ďalšiemu maloletému dieťaťu.

Na otázku, v čom spočíva obmedzenie výkonu práce otca preukazované lekárskeho posudkom, teda z akého dôvodu nemôže vykonávať prácu s fyzickou záťažou nad 4 hodiny denne, otec uviedol, že keď bol na lekárskej prehliadke po nástupe k zamestnávateľovi, krútila sa mu veľmi hlava a mal zvýšený krvný tlak. S vysokým krvným tlakom má stále problémy. Krútenie hlavy sa napravilo, to je v poriadku. Na vysoký krvný tlak sa lieči, berie lieky Nebilet, Agen a Neurol. Otec poukázal na predložené listinné dôkazy ohľadne jeho príjmu, konkrétne poukázal na zvýšený príjem počas jesene a zimy minulého roka. Uviedol, že ma sezónnu prácu, robil „záskokára“ ako vodič kamiónu. Preto mal v uvedenom období zvýšený príjem. Otcovi bolo prisľúbené, že v budúcnosti by mohol mať túto prácu - robil na repnej kampani, tento rok má opätovne prisľúbené, tiež by mohol robiť na tejto kampani, začať by mal v období september – október.

Na otázku súdu, ako úhrada výdavky, ktoré presahujú jeho príjem, otec uviedol, že s úhradou výdavkov mu pomáha priateľka. Keď pracoval ako šofér kamiónu, niečo jej vrátil. Priateľka otca zostala teraz na materskej dovolenke.

Pokiaľ ide o možnosti otca zamestnať sa, konkrétne na pracovnej pozícii vodiča v ambulancii typu b) u zamestnávateľa Zdravotná doprava Púchov, spol. s r.o., podľa otca je to preňho nerentabilné, nakoľko by mal vysoké výdavky na cestovné, musel by si platiť tam ubytovanie a so všetkými výdavkami súvisiacimi s ubytovaním v predmetnom meste by nakoniec vlastne dospel k tomu, že ten čistý príjem, ktorý by mu zostal, by vlastne ten istý ako dosahuje teraz u zamestnávateľa.

15. Kolízny opatrovník na pojednávaní mal za to, že zvýšenie výživného je v záujme maloletých detí s tým, že odôvodnenie otca, že nemôže vykonávať prácu kvôli zvýšenému krvnému tlaku, nepovažoval kolízny opatrovník za dostatočné odôvodnenie, nakoľko ide o potvrdenie len od obvodného lekára a bežne ľudia s vysokým krvným tlakom pracujú bez obmedzenia.

16. Na pojednávaní bol vykonaný pohovor s maloletými deťmi, z ktorého boli zistené ďalšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie súdu, a to predovšetkým obaja (E. aj E.) zhodne uviedli, že otec nejavi o nich záujem. Otec uvedené odôvodňoval tým, že sa synom nevie dovolať, lebo E. má na telefóne zablokované jeho telefónne číslo a maloletý E. jeho hovor neprijme, prípadne mu vulgárne nadáva. Súd však poznamenáva, že uvedené nie je dôvodom na to, aby otec neprejavoval o deti záujem a nehľadal ďalej možnosti ako si vzájomný vzťah s deťmi napraviť, o čo deti v súčasnosti aj vzhľadom na správanie otca nemajú záujem a otec zjavne tiež nemá záujem zlepšiť vzťah s deťmi, minimálne nevyvíja vo vzťahu k tomu žiadnu aktivitu, okrem pokusu o jeden telefonát mesačne.

Maloletý E. sa počas rozhovoru vyjadroval k športovej činnosti, ktorú vykonáva. Uviedol, že sa zúčastňuje turnajov aj mimo územia Slovenskej republiky (bol na turnaji v C. I. A.). Chcel by sa zúčastniť aj turnaja EURO (o titul majstra Európy), kde však je vysoké štartovné (1.000,-Eur), na ktorého úhradu matka nemá dostatok finančných prostriedkov. Preto už teraz šetria na účasť na tomto turnaji. Budúci rok by sa ho chcel zúčastniť. V prípade úspechu by sa mohol kvalifikovať na majstrovstvá sveta. Trénuje každý deň počas pracovného týždňa dvojfázovo, teda za 5 dní, čo je v škole, absolvuje 10 tréningov v dĺžke 1 až 1,5 hodiny. S úhradou mnohých poplatkov súvisiacich so športovou činnosťou pomáha matke klub, ktorého je Sebastián členom. Tiež mu lekár zabezpečený klubom zostavil špeciálny jedálny lístok, ktorý musí dodržiavať, klub mu zabezpečuje v prípade potreby aj nákup potravín, z ktorých si následne sám pripravuje stravu. Vyhovovalo by mu stravovanie pomocou „krabičkovej diety“ – päť denných jedál pripravených v piatich krabičkách – avšak ide o platenú službu, ktorú si nemôže finančne dovoliť. Matka mu pomáha v športovej činnosti podľa svojich finančných možností.

E. potvrdil, že matka mu každý víkend pred odchodom do školy odovzdá vreckové v hotovosti, niekde mu ďalšie peniaze v prípade potreby pošle aj na účet. Tiež potvrdil, že matka si chýbajúce finančné prostriedky zabezpečuje vo forme pôžičky od blízkych osôb, a to od krstnej, Katky, Denisy a od starých rodičov.

Maloletá E. hovoril o období, keď otca ešte pravidelne navštevoval (cca dva roky spätne). V tomto období otec (podľa vyjadrenia maloletého) kúpil motorku aj auto zn. Fiat. Tiež s priateľkou staval dom, v ktorom mal mať maloletý zariadenú detskú izbu. V čase, keď bol u otca naposledy, otec na dome dokončoval strechu. Tiež denne vyfajčil dve krabičky cigariet. V tom čase maloletý chodieval s otcom často na výlety, ktoré hradil výlučne otec.

Ďalej sa maloletý vyjadril v plnení školských povinností. Uviedol, že v škole mu to ide ťažko, má nový predmet – ruštinu, veľmi ťažko sa mu učí azbuka. Chodí na doučovanie zo slovenského jazyka, tiež ho

stále I. J. doučuje angličtinu. Pravidelne s kamarátmi chodí cvičiť do fitnesscentra MAX fitness, kde mu matka platí permanentku v sume 20,-Eur.

17. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

20. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Podľa § 78 ods. 1 až 3 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

22. Podľa § 111 písm. c) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v konaniach vo veciach starostlivosti súd o maloletých súd rozhoduje o výžive maloletého.

23. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

24. Podľa § 120 CMP, súd rozhoduje vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozsudkom, ktorý okrem všeobecných náležitostí obsahuje aj poučenie o spôsoboch výkonu rozhodnutia.

25. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy (§ 62 a nasl. Zákona o rodine) je zabezpečiť výživu ekonomicky neslabšej skupine osôb spoločnosti – deťom. Povinnými subjektami sú rodičia dieťaťa, teda matka a otec. Právo dieťaťa na výživu voči rodičom vzniká jeho narodením a trvá dovtedy, kým dieťa nenadobudne schopnosť samo sa živiť. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože vo všeobecnosti platí, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča.

26. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace

s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé a objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac.

27. Na základe vykonaného dokazovania, predovšetkým vyhodnotením dôvodnosti a pravdivosti (preukázanie reálneho vynaloženia finančných prostriedkov) jednotlivých položiek výdavkov matky na vedenie domácnosti a nákladov na výživu a výchovu maloletých detí predložených matkou spolu s listinnými dôkazmi (viď č.l. 773-848) súd vyčíslil náklady potrebné na uspokojovanie potrieb maloletých detí nasledovne:

Z výdavkov na vedenie domácnosti (pri piatich členoch domácnosti) súd vzal za preukázané výdavky:

- poisťka na dom 187,68 Eur ročne, čo pri mesačnom výdavku činí sumu 15,64 Eur - na jedného člena domácnosti pripadá suma 3,13 Eur,
- drevo na zimu 709,80 Eur ročne, čo pri mesačnom výdavku činí sumu 59,15 Eur - na jedného člena domácnosti pripadá suma 11,83 Eur,
- poplatok za komunálny odpad 60,02 Eur ročne, čo pri mesačnom výdavku činí sumu 5,- Eur - na jedného člena domácnosti pripadá suma 1,- Eur,
- daň z nehnuteľnosti 55,78 Eur ročne, čo pri mesačnom výdavku činí sumu 4,64 Eur - na jedného člena domácnosti pripadá suma 0,93 Eur,

Z výdavkov na vedenie domácnosti (pri troch členoch domácnosti, t. j. výdavky uhrádzané matkou výlučne za seba a maloleté deti) súd vzal za preukázané výdavky:

- inkaso rodičom 150,-Eur mesačne - na jedného člena domácnosti pripadá suma 50 Eur,
- internet (v domácnosti matky) 27,97 Eur - na jedného člena domácnosti pripadá suma 9,32 Eur,
- splátky práčky 39,-Eur (súd vzal do úvahy tento výdavok, nakoľko práčku v domácnosti matka využíva preukázateľne v prospech maloletých detí a zabezpečenie práčky v domácnosti je nevyhnutné pre uspokojenie potrieb maloletých detí) - na jedného člena domácnosti pripadá suma 13,- Eur,
- digi TV 13,60 Eur - na jedného člena domácnosti pripadá suma 4,53 Eur,
- strava 250,-Eur (matka uviedla do položky strava sumu 400,-Eur, ktorú sumu súd vzhľadom na tú skutočnosť, že maloletý E. trávi väčšinu času mimo domu, považoval za neprimerane vysokú, a preto túto sumu znížil) – na stravu maloletého E. súd zarátal sumu 100,-Eur, na maloletého E. sumu 33,-Eur. Z takto určených výdavkov na vedenie domácnosti súd započítal na maloletého E. sumu 126,74 Eur a na maloletého E. sumu 193,74 Eur.

28. Z vyčíslených nákladov na výživu a výchovu maloletých detí súd za preukázané a dôvodne vynaložené vzal u maloletého E. nasledovné mesačné výdavky na:

- telefón v sume 18,-Eur
- poisťku v sume 12,69 Eur,
- permanentka do fitnesscentra v sume 20,-Eur,
- strihanie vlasov v sume 14,70 Eur,
- cestovné v sume 39,36 Eur,
- vreckové v sume 20,-Eur,
- drogériu v sume 20,-Eur

Spolu ..... 144,75 Eur (do tejto sumy však nie sú zarátané výdavky matky za doučovanie maloletého, ktorú skutočnosť maloletý potvrdil pri pohovore).

Teda celkové výdavky matky na zabezpečenie potrieb maloletého E. činia spolu sumu 338,49 Eur (193,74 Eur ako výdavky matky na vedenie domácnosti započítané na maloleté dieťa + 144,75 Eur ako výdavky na zabezpečenie potrieb maloletého dieťaťa).

29. Z vyčíslených nákladov na výživu a výchovu maloletého E. súd za preukázané a dôvodne vynaložené vzal nasledovné mesačné výdavky na:

- poisťku v sume 11,15 Eur,
- telefón v sume 7,-Eur,
- internet (mobilný) v sume 15,-Eur,
- poisťku športovú 24,01 Eur,
- strihanie vlasov 15,-Eur,
- drogériu v sume 25,-Eur,
- cestovné v sume 81,40 Eur,
- internát v sume 35,-Eur,

- benzín (cestovné na autobusovú stanicu do Lučenca z Cinobane a späť) v sume zaokrúhlene 30,-Eur (suma vypočítaná pri ceste Lučenec – Cinobaňa a späť - cca 40 km, pri odhadovanej bežnej priemernej spotrebe OMV 6 l/100 km a ôsmich jazdách v mesiaci a priemernej cene benzínu 1,6 Eur/l),

- vreckové 280,-Eur (súd vzal za prikázaný predmetný výdavok, nakoľko maloletý E. potvrdil pri pohovore, že matka mu skutočne každý víkend pred odchodom do Nitry odovzdáva hotovosť ako vreckové, ktorú si neraz požičia od starých rodičov, prípadne od blízkych príbuzných alebo kamarátok), Spolu.....523,91 Eur (do tejto sumy však nie sú zarátané výdavky na športovú činnosť maloletého v Box klube stavbár Nitra, ktoré sú zatiaľ uhrádzané klubom, súd však dáva do pozornosti, že uvedené nemožno bezpodmienečne zaručiť aj v budúcnosti)

Teda celkové výdavky matky na zabezpečenie potrieb maloletého E. činia spolu sumu 650,65 Eur (126,71 Eur ako výdavky matky na vedenie domácnosti započítané na maloleté dieťa + 523,91 Eur ako výdavky na zabezpečenie potrieb maloletého dieťaťa).

Súd oproti výpočtu výdavkov prezentovaných na pojednávaní nezahrnul do preukázaných výdavkov na maloletého výdavok na stravu na internáte v sume 98,60 Eur, keďže maloletý počas rozhovoru uviedol, že si varí sám, a teda ak aj matka uvedený výdavok uhradza, preukázateľne nejde o dôvodne vynaložený výdavok.

30. Po stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa môže súd pristúpiť k určeniu miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Na strane každého povinného sú to v prvom rade jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností a ich výška, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosť o domácnosť, ktorej je dieťa členom, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určený súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká.

Po porovnaní všetkých kritérií u oboch rodičov súd rozdelí vyčíslené náklady na dieťa tak, že jednému z rodičov, ktorému nie je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, určí výživné. Výživné je peňažná forma plnenia vyživovacej povinnosti a povinný rodič ho platí dieťaťu do rúk oprávneného rodiča, ktorý je povinný ho použiť na úhradu potrieb dieťaťa.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou a pre určenie výšky vyživovacej povinnosti nie je vôbec smerodajné, koľko si rodič prácou (resp. podnikaním alebo inou zárobkovou činnosťou) zarobí alebo či vôbec pracuje. Oveľa väčšiu výpovednú hodnotu má zistenie jeho potenciálnej životnej úrovne, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb. Jedným z faktorov, ktoré pri určení miery životnej úrovne môže súd vziať do úvahy, je aj zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča. Pokiaľ súd vyzve povinného rodiča, aby predložil doklady o svojich výdavkoch, môže tento dôkaz slúžiť na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu.

K uplatneniu princípu potenciality príjmu povinného rodiča súdy pristupujú spravidla vtedy, keď povinný rodič deklaruje veľmi nízky, prípadne žiadny príjem. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencialných príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potencialne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojim konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, príp. vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možností platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného, zákon umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Dôvody sú v existenčnom charaktere výživného a potrebe zabrániť povinnému, aby svojim konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. Potencialita príjmov znamená v reálnom použití v súlade s právnou normou situáciu, keď povinný nevyvíja dostatočnú aktivitu k tomu, aby svoje maloleté dieťa zabezpečil, aby maloleté dieťa malo uspokojené základné potreby, ktoré súvisia s jeho výživou a aj potreby, ktoré nie sú základné, ktoré sú nad rámec, ale súvisia s uspokojovaním možností, ktoré prináležia veku a potrebám maloletého dieťaťa. Potencialita teda znamená de facto, že povinný môže v daných podmienkach dosahovať zvýšený príjem než deklaruje v rozhodnom období.

31. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že priemerný mesačný príjem matky zo zamestnania činí zaokrúhlene 885,-Eur (viď potvrdenie o príjme č. I. 739,-Eur), čo spolu s rodinnými prídavkami na dve maloleté deti v sume 120,-Eur mesačne činí priemerný mesačný príjem matky 1.005,-Eur.

32. Otec predloženými listinnými dôkazmi deklaroval priemerný mesačný príjem zo zamestnania za posledný kalendárny rok v sume 293,-Eur mesačne (viď listinné dôkazy č. I. 743-756).

Otec v konaní namietal, že jeho schopnosti a možnosti mu neumožňujú nájsť si lepšie platené zamestnanie, poukazoval pritom na predložený lekársky posudok (viď č. I. 250 spisu), v zmysle ktorého je otec spôsobilý na výkon posudzovanej práce (periodická práca s rizikovými faktormi: hluk, vibrácie, chemické faktory, chlad/teplo, psychická záťaž, fyzická záťaž) s dočasným obmedzením – fyzická záťaž nad 4 hod. denne. Vykonaným dokazovaním mal súd však preukázané, že predmetný posudok bol otcovi vydaný na základe zdravotného problému otca spočívajúceho v krútení hlavy a vysokého krvného tlaku. Otec sám na pojednávaní oznámil, že krútenie hlavy uňho už vymizlo a na vysoký krvný tlak sa cielene lieči (užíva lieky na vysoký krvný tlak a komplikácie s tým súvisiace - Nebilet, Agen a Neurol). Rovnako otec potvrdil, že počas jesennej a zimnej sezóny roku 2022 vykonával popri zamestnaní aj prácu vodiča kamiónu, ktorú prácu fyzicky zvládal vykonávať a tento rok sa opätovne chystá predmetnú prácu vykonávať. Z uvedeného je preto zrejmé (ako na uvedenú skutočnosť poukázal aj kolízny opatrovník na pojednávaní), že zdravotné problémy otca spočívajúce vo vysokom krvnom tlaku, ktorý je medikamentózne korigovaný, nie je dôvodom na obmedzenie pracovnej spôsobilosti otca na výkon práce akéhokoľvek druhu. Iné potvrdenie o znížení pracovnej spôsobilosti zo strany otca predložené nebolo.

Súd v konaní vykonal aj dokazovanie ohľadne možnosti otca zamestnať sa s deklarovanými zdravotnými obmedzeniami a preverenie možnosti otca na trhu práce na území Slovenskej republiky bolo zistené, že aj s vyššie uvedenými zdravotnými obmedzeniami (obmedzenie fyzickej záťaže nad 4 hodiny denne) mal otec možnosť zamestnať sa a dosahovať mesačný príjem 816,-Eur brutto, čo činí v čistom mesačnú mzdu 650,-Eur. Predmetnú sumu súd považuje za minimálnu mzdu, ktorú by bol otec schopný dosahovať, pričom vzhľadom na neexistenciu zdravotných obmedzení (ako bolo uvedené vyššie), otec môže dosahovať omnoho vyšší príjem, čo je zrejmé z predloženého zoznamu voľných pracovných miest na území Slovenskej republiky vhodných pre zamestnanca so základným vzdelaním, a teda by mohol dosahovať príjem porovnateľný s príjmom matky maloletých detí.

Na základe vyššie uvedené súd preto konštatuje, že otec má dobrý zdravotný stav, je v produktívnom veku a pri prieskume pracovného trhu je dostatočné množstvo voľných pracovných miest, v ktorých by sa mohol otec (s dosiahnutým najvyšším stupňom vzdelania: základné) zamestnať, a to aj v mieste svojho súčasného bydliska - západné Slovensko – P. (napríklad montážny pracovník – operátor v strojárskych výrobných podnikoch s miestom výkonu práce Zavar s mesačným príjmom od 930,-eur brutto, montážny pracovník – Bratislava s mesačným príjmom od 1.167,-Eur brutto, montážny pracovník v Nitre s príjmom od 1.000,-Eur brutto, operátor s miestom výkonu práce v A. v s príjmom od 1.100,-Eur brutto, atď.).

Pokiaľ ide o nepomer medzi mesačnými výdavkami otca deklarovanými na č. I. 742 v sume 429,20 Eur spolu s výživným a jeho mesačným príjmom spravidla (okrem mesiacov september až december) v sume 210,-Eur, otec predmetný nepomer odôvodňoval tým, že výdavky presahujúce jeho mesačný príjem mu pomáha uhrádzať jeho priateľka H. P., ktorá uhrádza aj výdavky na vedenie domácnosti, ktorú spoločne užívajú, všetky dovolenky, motorové vozidlá, ktoré otec užíva a otec si zrejme (ako vyplynulo z jeho tvrdení a predloženého výpočtu mesačných výdavkov) z príjmu uhrádza len nevyhnutné výdavky na zabezpečenie vlastných základných životných potrieb (strava, lieky, cestovné do práce, ošatenie). Otec na pojednávaní zároveň uviedol a listinne aj preukázal (viď č. I. 874), že dňa 16.08.2023 sa mu narodilo ďalšie maloleté dieťa L. F.. V tejto súvislosti súd cituje z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 4239/2012, podľa ktorého je právom, nie povinnosťou rodiča priviesť na svet dieťa; pokiaľ tak už učiní, musí si byť vedomý všetkých dôsledkov s tým súvisiacich, teda i potreby dieťa vyživovať. Preto súd nechal za dôvodnú námietku otca, že v dôsledku narodenia jeho ďalšieho maloletého dieťaťa sa znižujú jeho možnosti poskytovať maloletým deťom E. a E. výživné vo výške požadovanej matkou s odôvodnením, že jeho partnerka je t. č. na materskej dovolenke a nebude mu môcť finančne pomáhať v takom rozsahu ako doteraz.

33. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel jednoznačne k záveru, že otec žiadnym spôsobom nepreukázal skutočnosti, ktoré by mu objektívne bránili v pracovnom výkone, jeho pracovná schopnosť nie je znížená a v konaní zo strany otca nebola preukázaná neschopnosť plnohodnotne pracovať (predložený lekársky posudok vyhotovený len vzhľadom na deklarované ochorenie otca spočívajúce

vo vysokom krvnom tlaku, ktorý je medikamentózne korigované súd nepovažoval za preukázanie zníženej pracovnej spôsobilosti otca, keďže vysoký krvný tlak je v súčasnosti bežným ochorením v ľudskej populácii a spravidla – bez pridružených komplikácií – nespôsobuje sám o sebe zníženie pracovnej spôsobilosti, pričom otec žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by mali byť dôvodom na zníženie jeho pracovnej spôsobilosti neuvádzal). Preto súd zdôrazňuje, že ak sa otec uspokojil s príjmom zo zamestnania v sume 210,-Eur mesačne (sezónne počas štyroch mesiacov v roku zvýšeným o sumu 270,-Eur), nemal na to žiaden opodstatnený dôvod. Takýto spôsob zabezpečovania finančných prostriedkov nemôže byť na úkor platenia výživného pre maloleté deti. Súd opätovne poukazuje na ust. § 62 ods. 5 zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa, až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb. Zákon zásadne nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdny ani nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti ktorého sa koná. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča však môže slúžiť ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu. Námietky otca teda neobstoja, z jeho strany neboli predložené dôkazy, ktoré by preukazovali, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške ako ho určil súd prvej inštancie pri prvom rozhodnutí vo veci samej (zrušený odvolacím súdom), teda v sume 200,-Eur na maloletého E. a v sume 120,-Eur na maloleté E., pričom odvolací súd sa v zrušujúcom uznesení stotožnil s výškou výživného tak, ako bola určená súdom prvej inštancie. Opätovným preverením výdavkov matky spojených s výchovou a výživou maloletých detí súd zistil, že preukázané a dôvodne vynaložené výdavky matky na maloleté deti (v čase vyhlásenia rozsudku) u maloletého E. činia 650,-Eur mesačne a u maloletého E. 338,49 Eur mesačne. Preto je podľa súdu neakceptovateľné, aby otec nevyvíjal žiadnu snahu o zabezpečenie si adekvátneho zdroja príjmu tak, aby si mohol plnohodnotne a v dostatočnej miere plniť vyživovaciu povinnosť aj voči maloletým deťom pochádzajúcim z jeho predchádzajúceho vzťahu.

Matka s príjmom cca 1.000,-Eur mesačne poskytuje maloletým deťom aj osobnú starostlivosť, vedie spoločnú domácnosť, obstaráva činnosti dennej potreby, maloletým varí, perie, pomáha s prípravou do školy a pod., čím si de facto plní vyživovaciu povinnosť voči maloletým v neporovnateľne vyššej miere ako otec a plní ju dobrovoľne. Matka poskytuje maloletým osobnú starostlivosť, ktorú možno stavať na roveň peňažného plnenia a zároveň uhrádza všetky výdavky spojené s chodom domácnosti, členmi ktorej sú aj maloleté deti. Súd preto po dôslednom posúdení zisteného skutočného stavu veci a vyhodnotení vykonaného dokazovania so zreteľom na preukázané zárobkové možnosti a schopnosti otca, jeho výdavky a odôvodnené potreby maloletých detí, s poukazom na potencialitu príjmov otca, vychádzajúc z voľných pracovných miest v mieste bydliska otca a v jeho okolí, dospel k záveru, že výška výživného pre maloletého E. v sume 200,-Eur a maloletého E. v sume 120,-Eur, ktorá síce nebola určená zo skutočného príjmu otca, ale z príjmu, ktorý by dosiahol, ak by využil ponúkané voľné pracovné pozície, je primeraná. Súd poznamenáva, že uvedená suma pokryje len časť (ani nie polovicu) odôvodnených potrieb maloletých detí s tým, že zvyšnú časť musí naďalej pokrývať matka zo svojho príjmu.

34. Preto súd výrokom I. tohto rozsudku zvýšil vyživovaciu povinnosť otca G. F. na maloletého E. F. zo sumy 100,- Eur mesačne na sumu 200,- Eur mesačne a na maloletého E. F. zo sumy 90,- Eur mesačne na sumu 120,- Eur mesačne, a to počnúc mesiacom jún 2022, tak ako matka žiadala na pojednávaní, ktorý návrh bol v súlade s ustanovením § 77 ods. 1 veta druhá zákona o rodine, teda nepredchádzal dňu podania návrhu na začatie konania. Splatnosť výživného súdu určil do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky I. F..

Súd mal za to, že zvýšené výživné ako je uvedené vo výroku I. rozsudku je náležitým vyjadrením práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča aj s prihliadnutím na výrazný podiel matky maloletých na ich výžive s poukazom na princíp potenciality na strane ich otca.

35. Keďže otec v čase rozhodovania súdu prispieval na výživu maloletého E. sumou 100,-Eur a na maloletého E. sumou 110,-Eur (určené výživné 90,-Eur + cestovné 20,-Eur), súd určil zameškané výživné za mesiace júl 2022 až september 2023 (spolu 15 mesiacov zameškaného výživného) v sume 1.500,- Eur na maloletého E. (100 x 15 mesiacov) a v sume 150,-Eur na maloletého E. (10 x 15 mesiacov), úhradu ktorého súd povolil otcovi v 25-tich mesačných splátkach vo výške 60,-Eur na

maloletého E. a v 15-tich mesačných splátkach vo výške 10,-Eur na maloletého E.. Splatnosť splátok zameškaného výživného súd určil počnúc splatnosťou výživného na maloleté deti za mesiac október 2023, a to v deň splatnosti bežného výživného až do úplného vyrovnania zameškaného výživného pod následkom straty výhody mesačných splátok.

36. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (prvostupňového ani odvolacieho), ak tento zákon neustanovuje inak.

37. Po vyhlásení rozsudku matka a kolízny opatrovník uviedli, že sa vzdávajú práva podať voči rozsudku odvolanie.

38. Podľa § 368 CSP, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.